

A1.¹ Όταν οι δολοφόνοι του Καλιγούλα τον έδιωξαν (από το Παλάτι), αποσύρθηκε σε μια θερινή κατοικία, που ονομάζεται Έρμαιο. Λίγο αργότερα, τρομοκρατημένος από τα νέα της σφαγής, σύρθηκε προς το λιακωτό που ήταν πολύ κοντά του και κρύφτηκε ανάμεσα στα παραπετάσματα που κρέμονταν στην πόρτα.

Κάποια μέρα ο Κάτωνας έφερε στη Σύγκλητο² ένα σύκο πρώιμο από την Καρχηδόνα και δείχνοντας το στους Συγκλητικούς είπε: -Σας ρωτώ (να μου πείτε) πότε νομίζετε πως το σύκο αυτό κόπηκε από το δέντρο». Όταν όλοι απάντησαν πως ήταν φρέσκο, αυτός συνέχισε: -Κι όμως, μάθετε πως κόπηκε στην Καρχηδόνα πριν τρεις μέρες.

Όταν ο Καίσαρας άκουσε το χαιρετισμό, είπε: «Στο σπίτι μου ακούω αρκετούς χαιρετισμούς σαν κι αυτόν». Τότε το κοράκι θυμήθηκε τα λόγια του αφέντη του: «Κρίμα στον κόπο μου!». Ακούγοντας αυτά τα λόγια ο Αύγουστος γέλασε και αγόρασε το πουλί για τόσο μεγάλο ποσό όσο δεν είχε δώσει για κανένα άλλο μέχρι τότε³.

B1α.

insidiatore⁴

qua⁵

caedium⁶

mihi⁷

quoddam⁸

praecocia⁹

patrum¹⁰

---

¹ Η μετάφραση αντλήθηκε από το βιβλίο του καθηγητή. Ωστόσο η μετάφραση που δίδεται από το βιβλίο του καθηγητή δε φιλοδοξεί με κανένα τρόπο να αποτελέσει την «τελευταία λέξη» στο μεταφραστικό πρόβλημα. Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Λυκείου, Το βιβλίο του καθηγητή, ΟΕΔΒ, σελ. 6, σελ. 60, σελ. 73, σελ. 86

² στο Βουλευτήριο

³ για όσο δεν είχε αγοράσει κανένα άλλο μέχρι τότε

⁴ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 186 και Τζάρτζανος Α., Λατινική Γραμματική, ΟΕΔΒ, εκδ. ΙΗ', σελ. 19

⁵ Τζάρτζανος Α., Λατινική Γραμματική, ΟΕΔΒ, εκδ. ΙΗ', σελ. 44-45

⁶ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 172 και Τζάρτζανος Α., Λατινική Γραμματική, ΟΕΔΒ, εκδ. ΙΗ', σελ. 19

⁷ Τζάρτζανος Α., Λατινική Γραμματική, ΟΕΔΒ, εκδ. ΙΗ', σελ. 40-41

⁸ Τζάρτζανος Α., Λατινική Γραμματική, ΟΕΔΒ, εκδ. ΙΗ', σελ. 44-45, 47

⁹ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 198 και Τζάρτζανος Α., Λατινική Γραμματική, ΟΕΔΒ, εκδ. ΙΗ', σελ. 32

¹⁰ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 36 και Τζάρτζανος Α., Λατινική Γραμματική, ΟΕΔΒ, εκδ. ΙΗ', σελ. 21

haec¹¹

tui¹²

nullius¹³

B1β.

propiozem¹⁴

prope – propius – proxime¹⁵

satius¹⁶

B2α.

excludunt¹⁷

recedamus¹⁸

exterruisti¹⁹

proreptum²⁰

abderetis²¹

afferre²² και **adferre**

ostenturusque και ostensurusque²³

decerpi²⁴

dic²⁵

veniendo²⁶

---

¹¹ Τζάρτζανος Α., Λατινική Γραμματική, ΟΕΔΒ, εκδ. ΙΗ', σελ. 42-43

¹² Τζάρτζανος Α., Λατινική Γραμματική, ΟΕΔΒ, εκδ. ΙΗ', σελ. 40-41

¹³ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 164 και Τζάρτζανος Α., Λατινική Γραμματική, ΟΕΔΒ, εκδ. ΙΗ', σελ. 47

¹⁴ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 48 και Τζάρτζανος Α., Λατινική Γραμματική, ΟΕΔΒ, εκδ. ΙΗ', σελ. 37

¹⁵ Τζάρτζανος Α., Λατινική Γραμματική, ΟΕΔΒ, εκδ. ΙΗ', σελ. 39

¹⁶ Τζάρτζανος Α., Λατινική Γραμματική, ΟΕΔΒ, εκδ. ΙΗ', σελ. 39

¹⁷ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 181

¹⁸ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 201

¹⁹ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 181

²⁰ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 199

²¹ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 167

²² Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 169

²³ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 195

²⁴ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 177

²⁵ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 37, 178

²⁶ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 210

B2β.

perdas²⁷

perderes

perditurus sis

perdideris

perdidisses

Γ1α. Caligulae: γενική ως ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός, γενική αντικειμενική στο *insidiatoribus*

cui: δοτική προσωπική κτητική στο ρήμα *est*

se: αντικείμενο στο ρήμα *abdedit*, άμεση ή ευθεία αυτοπάθεια

die: επιρρηματικός προσδιορισμός, αφαιρετική του χρόνου (χρονικός εντοπισμός) στο ρήμα *attulit*

decertam esse: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο ρήμα *putetis* (ετεροπροσωπία)

ex arbore: επιρρηματικός προσδιορισμός, εμπρόθετος προσδιορισμός της προέλευσης (ή της απομάκρυνσης / χωρισμού) στο απαρέμφατο *decertam esse*

recentem: κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο *ficum* του απαρεμφάτου *esse* (απαρέμφατο συνδετικού ρήματος)

salutationum: γενική διααιρετική στο επίρρημα *satis*

corvo: δοτική προσωπική στην απρόσωπη έκφραση *venit in mentem*

quanti: επιρρηματικός προσδιορισμός, γενική της αξίας στο ρήμα *emerat*, δηλώνει αφηρημένη αξία

Γ1β. Ficus praecox a Catone quodam die in curiam allata est.²⁸

Γ1γ. in curia:²⁹ στάση σε τόπο

ex curia ή ab curia ή de curia:³⁰ απομάκρυνση από τόπο

²⁷ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 196

²⁸ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος α', σελ. 141

²⁹ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 53

domum³¹: κίνηση σε τόπο

domo³²: απομάκρυνση από τόπο

Γ1δ³³. *Ad haec verba Augustus risit?* χωρίς μόριο εισαγωγής για έμφαση

Risitne ad haec verba Augustus? με το **-ne**, όταν δεν γνωρίζουμε την απάντηση που περιμένουμε

Num *ad haec verba Augustus risit?* με το **num**, όταν περιμένουμε αρνητική απάντηση (ρητορική ερώτηση)

Nonne *ad haec verba Augustus risit?* με το **nonne**, όταν περιμένουμε καταφατική απάντηση (ρητορική ερώτηση)

Γ2α.³⁴ *vela, quae praetenta erant.*

ficum, quae praecox erat.

Γ2β. cui nomen est Hermaeum.³⁵ δευτερεύουσα επιθετική αναφορική πρόταση, προσδιοριστική στο *in diaetam*

quando hanc ficum deverttam esse putetis ex arbore.³⁶ δευτερεύουσα ουσιαστική πρόταση, πλάγια ερώτηση, μερικής άγνοιας, σε θέση έμμεσου αντικειμένου στο ρήμα *interrogo*

Cum omnes recentem esse dixissent.³⁷ δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, σε θέση επιρρηματικού προσδιορισμού του χρόνου στο ρήμα *inquit*

quanti nullam adhuc emerat.³⁸ δευτερεύουσα επιρρηματική απλή παραβολική πρόταση της ποσότητας, σε θέση β' όρου σύγκρισης με α' όρο σύγκρισης την κύρια πρόταση *emitque avem tanti*

Γ2γ. exclusus.³⁹ χρονική πρόταση: **postquam (Claudius) exclusus est.** Εκφέρεται με οριστική, γιατί η πρόταση εκφράζει μόνο το χρόνο, ενδιαφέρει δηλ. μόνο από χρονική άποψη. Ειδικότερα, εκφέρεται με οριστική παρακειμένου και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν σε σχέση με την κύρια πρόταση.

³⁰ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., *Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου*, τεύχος β', σελ. 53

³¹ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., *Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου*, τεύχος α', σελ. 105

³² Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., *Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου*, τεύχος α', σελ. 105

³³ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., *Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου*, τεύχος β', σελ. 128-129

³⁴ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., *Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου*, τεύχος α', σελ. 66 και τεύχος β', σελ. 125

³⁵ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., *Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου*, τεύχος β', σελ. 123

³⁶ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., *Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου*, τεύχος β', σελ. 133

³⁷ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., *Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου*, τεύχος β', σελ. 31, 102

³⁸ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., *Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου*, τεύχος β', σελ. 117

³⁹ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., *Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου*, τεύχος α', σελ. 94 και τεύχος β', σελ. 102

exterritus:⁴⁰ **cum exterritus esset.**

audita:⁴¹ επιρρηματική χρονική μετοχή, νόθη αφαιρετική απόλυτη με υποκείμενο της το salutatione. Δηλώνει το προτερόχρονο, γιατί βρίσκεται σε παρακείμενο.

Ισοδύναμη δευτερεύουσα πρόταση: **cum (Caesar) salutationem audivisset.**

Onlineclass.gr

---

⁴⁰ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος β', σελ. 88

⁴¹ Πασχάλης Μ. – Σαββαντίδης Γ., Λατινικά Γ' Γενικού Λυκείου, τεύχος α', σελ. 146 και τεύχος β' σελ. 12, 102